

ශ්‍රී ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මාන්තය තුළින් බෞද්ධ ආර්ථික දර්ශනයේ ලක්ෂණ හෙළි වන්නේද? යන්න පිළිබඳ ගවේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක් (මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කය ඇසුරින්)

මහින්ද බණ්ඩාර¹

සාම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මාන්තය ලෙසින් අරුත් ගන්වන්නේ හේන් ගොවිතැනයි. මුලුමනින්ම පාහේ මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ හේන් ගොවිතැන සිදු කරනුයේ බෞද්ධයන් විම වැදගත් කරුණකි. ඔවුනගේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු තුළින් මතුවන්නා වූ ජන සාහිත්‍ය, විශ්වාස, අභිචාර හා ඇදහිලි ආදියෙහි ද බෞද්ධාගමික ස්වරූපයක් දැක ගත හැකි වේ. තවද බුදුදහමෙන් පෙන්නවා දී ඇති අර්ථ ක්‍රමයට අනුගත වීමක් ද මොවුන් තුළ දැක ගත හැකි වේ. බුදුදහම යනු නිර්වානය අරමුණු කරගත් සදාචාරාත්මක මාර්ගයකි. එනමුදු පුද්ගලයන් උදෙසා බුදුදහමෙන් ඉතා විධිමත් ආර්ථික දර්ශනයක් පෙන්නවා දී තිබේ. මෙකී ආර්ථික දර්ශනය ද අතිශය සදාචාරාත්මක වූවකි. ඊ. එෆ්. ජුමාකර් නම් ආර්ථික විද්‍යඥයා බෞද්ධ ආර්ථික දර්ශනය පිළිබඳව පුළුල් විග්‍රහයක් සිදු කර තිබේ. එහි දී ඔහු දක්වා ඇත්තේ බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශණා කරන ලද අර්ථදර්ශනෙහි නියමයන් අතරින් සම්මාආච්චයට විශේෂ ස්ථානයක් හිමි වන බවයි. මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ පවා වර්තමානයේදී හේන් ගොවිතැන සුළු වශයෙන් පවතින අතර එහි දැක ගත හැකි ඇදහිලි, විශ්වාස හා අභිචාර පිළිබඳව මෙම අධ්‍යයනය සිදු කරනු ලැබූ අතර ප්‍රස්තකාල අධ්‍යයනයක් හා ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණයක් සිදු කරනු ලැබීය. ක්ෂේත්‍රයේ දී සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය හා නිරීක්ෂණය භාවිතයට ගනු ලැබූ අතර මූලික පර්යේෂණ ගැටලුව වූයේ සාම්ප්‍රදායික කෘෂි කර්මාන්තය බුදුදහමෙහි දක්වන්නා වූ මූලික හරය හා ආර්ථික දර්ශනයට කෙතරම් දුරට දායක වන්නේ ද? යන්න විමසීම යි. සාම්ප්‍රදායික කෘෂි කර්මාන්තයේ දී භාවිත වන ඇදහිලි, විශ්වාස හා අභිචාර තුළ බෞද්ධ දර්ශනයේ හරයට අනුකූල වන අන්දම විමසීම අරමුණු කරගන්නා ලදී. බුදුදහමෙහි දක්වන්නා වූ ආර්ථික දර්ශනය මත පදනම් වෙමින් අතීත ගොවියා තම ජීවිකාව පවත්වා ගෙන ගිය ද කාලීන වශයෙන් ක්‍රමික වසිදු වූ ජනගහන වර්ධනය, කාර්මීකරණය ආදී සාධකයන් හේතුවෙන් මිනිසා හා පරිසරය අතර තිබූ සබඳතාව යම් තාක් දුරකට ගිලිහී ඇති ආකාරයක් දැක ගත හැකිය. විශේෂයෙන්ම හේන් ගොවීන් කළමනාකරණයකින් තොරව භූමි පරිභෝජනය, වන සතුන් දඩයම් කිරීම ආදී කරුණු හේතුවෙන් සාම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මාන්තයේදී ද මිනිසා බුදුදහමේ හරයට පිටුපා ඇති අන්දමක් දැක ගත හැකි වේ. එම නිසාම කාලීන වශයෙන් සමාජ පාරිසරික ගැටලු රැසක් උද්ගත වී ඇති අන්දම දැක ගත හැකිය. සීඝ්‍ර ලෙස වන ගහනය සීමා වීම නිසා වන සතුන්ගේ වාසභූමි අහිමි වීම ජෛව විවිධත්ව හානිය, පාංශු බාදනය හේතුවෙන් ද ගැටලු රැසක් පැන නගිමින් පවතී. සාම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මාන්තය බුදුදහමේ හරය උකහා ගත් ආකාරය හා බුදුදහමේ ආර්ථික දර්ශනයෙන් පරිබාහිරව ඇති ආකාරය පිළිබඳව කරුණු අනාවරණය කිරීම මෙම සාරාංශ පත්‍රිකාවෙන් බලාපොරොත්තු වේ.

ප්‍රමුඛ පද: බෞද්ධ ආර්ථික දර්ශනය, සාම්ප්‍රදායික කෘෂි කර්මාන්තය, බෞද්ධයන්, බෞද්ධාගමික ස්වරූපය, පරිබාහිර වීම

1 ඉතිහාසය හා පුරාවිද්‍ය අධ්‍යයනාංශය, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය
methmalmahindatt@gmail.com